

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 150 Lei
Pe jumătate . . . . . 75 Lei
la străinătate . . . . . 300 Lei

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava Mică sub Nr. 3-1938.

Proprietar: Mitropolia Română Unită din Blaș
Intemeietori: † Al. Lupeanu-Molin și Iuliu Maior
Director, IULIU MAIOR Redactor, SEVER BARBU

ANUNȚURI ȘI RECLAME

conform regulamentului de aplicare
a tarifului comercial, categoria V

Războiul a izbucnit!

Cu toate încercările de a-l opri a atâ-
lor oameni de bine, războiul a izbucnit to-
tuși. În dimineața zilei de 1 Septembrie
trupele germane au început atacul pe întreg
frontul polon; iar avioanele germane, sbru-
rând pe deasupra orașelor polone deschise,
aruncă bombe aducătoare de moarte asu-
pra populației pașnice. Insd trupele polo-
nise se opun cu vitejie, țânând piept dūș-
manului și respingând atacurile.

Războiul așadar a izbucnit. Săbille
și baionetele s'au scos din teacă; puștile
mitralierele și tancurile au început să sa-
mene țale, groasă și moarte; sângele curge
pârdu și din minută în minută ciocli sapă
noui și noi morminte, în care-și odihnesc
truditele și schingiuitele oase germanii și
polonezii deopotrivă, înfrății cel puțin în
chinurișe cumplite ale morții; iar mamele
poloneze și germane se unesc în a-și de-
plânge scumpele odrasle pe cari în așa
mari chinuri le-au născut și cu atâtea nă-
casuri și greutăți le-au hrănit și crescut,
la sânul lor, ca astăzi să înroșească pământul
setos de sânge al câmpilor de luptă.
Cu adevărat: „glas în Rama s'a auzit,
plângere și tânguire multă, Rahil plângea
pe fiii săi și nu voia să se mângâie, fiindcă
nu mai sunt” (Matei 2, 18).

Prea ne-am buiecit după războiul cel
mare; prea iute ne-am uitat de Dumnezeu
prea repede ne-am dat plăcerilor, ticăloși-
lor și păcatelor de tot felul; prea mult
ne-am încreșut în puterile proprii și ne-am
apropiat de Satana. Doar în vremea din
urmă numai tot cu furturi, răpiri, spar-
geri, siluiri, divorțuri, omoruri și sinuci-
deri erau pline toate gasetele.

Dumnezeu s'a urit de atâtea ticălo-
șie și fărâdelege și, drept pedeapsă, a trimis
asupra noastră cumplita încercare a
războiului.

Precum un părinte bun nu poate su-
feri ticăloșii și fărâdelegile fiului său,
cî-l pedepșește cu toate mijloacele ce-i stau
la dispoziție, numai ca să-l întoarcă cumva,
la calea cea adevărată — întocmai așa face
și Dumnezeu cu noi: ne părășie la părere,
ne lasă să suferim îngrozitor, pentruca să
ne dăm cât mai bine seama de păcătoșenia
noastră și să ne întoarcem din nou la sân-
ul său părintesc.

Astfel trebuie să primim marea nenor-
ocire a războiului!

Cel dintâi gând al nostru trebuie să

fie deci, în aceste vremuri grele: *Înapoi la
Dumnezeu!*

L-am părășit, l-am supărat, l-am des-
prețuit; am lăsat bisericile goale și am
umplut cărciumile și localurile de petre-
cere. S'o recunoaștem cinstii. Iar acum,
în mijlocul bubuiturilor de tun, a țâncni-
tului de mitraliere și a șuerăturilor de
gloanțe de pușcă ce se aud și și noaptea în
vecini, cel dintâi lucru să ne fie a ne re-
cunoaște păcătoșenia și a ne întoarce iarăși
la Dumnezeu cel părășit.

Frașilor, lăsați, cărciumile, lăsați toate
preocupările voastre lumești și umpleți bi-
sericile! Nu numai duminica însă și în
sărbători, ci chiar zilnic, pentruca mare
este primejdia ce ne amenință!

Să nu fie nici unul între noi care să
nu roage pe preotul, să-i slujască cel
pușin câte o sfântă liturghie pentru fa-
milia sa.

În marele război din 1914-1918 soldații
români din Austro-Ungaria au fost cei
mai credincioși, iar bătrânii, femeile și
copiii rămași acasă se rugau fără de
încetare. De aceea s'a îndurat Dumnezeu și
ne-a dăruit țara aceasta mare și fru-
moasă.

Încă nu e târziu! Întoarcerea către
Dumnezeu a întreg poporului poate face
minuni. Dacă e Dumnezeu cu noi, cine e
împotriva noastră și chiar dac'ar fi, îl vom
birui cu siguranță. Prin urmare, cel dintâi
gând, în aceste vremuri cu adevărat de
bejenie, să ne fie la Dumnezeu.

Al doilea gând să ni-l îndreptăm
către Majestatea Sa Regele Carol II,
care încreșă din sor pentru binele acestei
țări. Să îndrăim zilnic rugăciuni pentru El
către Domnul, alipindu-ne cu toată drago-
ștea și cu toată încrederea și însufleșirea
de El.

Iar dacă o fi să se sune și la noi a-
larma, să alergăm cu toți în ajutorul țării
și pentru apărarea drapelului, fără șovăire,
cu însufleșire și cu dragoste de țară. Să
repetăm și noi în cazul acesta cuvintele
poetului redeșteptării nașionale Andrei
Mureșanu, cuvintele scrise la 1848:

„Murim mai bine'n luptă cu glorie
deplînd

Decît să fim sclavi iarăși în vschiul
nost pământ!”

Crucea Roșie

Crucea Roșie este un așezământ patriotic
și religios. E un așezământ patriotic întrucât
vrea pe cât îi stă în putință să păstreze cât mai
multe vieți. E un așezământ religios întrucât
caută ca viețile scăpate din ghiarele morții tru-
pești să le scape și din ghiarele morții sufletești
și întrucât sfințește pe ceice au gând creștinesc
lucra la mântuirea vieții deaproapelui.

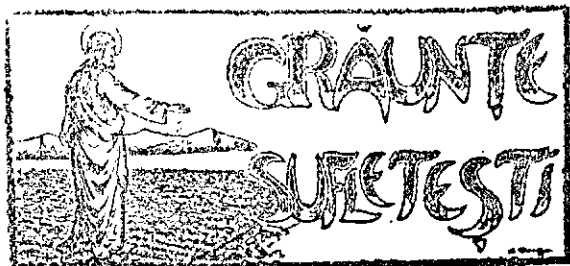
Crucea Roșie a îndulcit mult suferințele
războiului. Înainte de întemeierea acestui așeză-
mânt o mulțime de bravi luptători atinși de să-
gețile sau gloanțele dușmane zăceau pe pământ
așteptând zadarnic vre un ajutor. Și nu le venea
pentruca nu era de unde. Cei de azi au, Bran-
cardierii Crucii Roșii tocmai serviciul acesta-l
au, să caute soldații răniți cari zac prin văi și
munți, să-i ducă la spitalul din apropiere unde
să fie pansați, îngrijiiți și unde odată cu oprirea
scurgerii sângelui din răni să se oprească și
scurgerea vieții.

Dar nu gloanțele dușmane sunt cel mai
îngrozitor dușman al soldaților. Tifosul, ciurma
și alte boale mai tare seceră viețile omenești
decât cele mai cumplite mitraliere dușmane.
Crucea Roșie tocmai înlăturarea acestor boli va
urmări și prin înlăturarea lor păstrarea multor
mii de vieți omenești.

Crucea Roșie nu se va mărgini să păstreze
numai vieți trupești, ci se îngrijește și de cele
sufletești. Va mângâia prin brancardierii săi,
prin surorile ei de caritate o mulțime de suflete
disperate; se va ruga pentru ele; le va da cărți
bune; le va învăța să se roage; le va vorbi de
Dumnezeu, de viața veșnică, etc. Cu un cuvânt:
Crucea Roșie va căuta să revie în multe sufle-
te nădejdea în fericirea fără sfârșit. Iată un mo-
tiv pentru care am spus că Crucea Roșie e un
așezământ religios. Mai mult: ceice lucră în sân-
ul Crucii Roșii la scăparea unor vieți și la
mântuirea unor suflete cu gânduri bune, crești-
nești, aceia se și sfințesc! Iată dar și un al
doilea motiv, pentru care Crucea Roșie e un așeză-
mânt religios.

Să nu-și închipue cineva că Crucea Roșie
ar avea de lucru numai în timpul războiului. Ea
are de lucru și în timp de pace. Vieți de scăpat
și suflete de mântuit din ghiarele morții sunt
totdeauna. În multe țării Crucea Roșie și-a luat
asupra sa sarcina de a scăpa din ghiarele morții
mulțimea de copilași ce trăesc în mizerie pe la
marginea orașelor mari.

Crucea Roșie este un minunat așezământ
de milă. S'o ajutăm din toate puterile înrolân-
du-ne între membrii ei și plătindu-ne regulat
cotizațiile care sunt foarte mici. Vom face o
frumoasă faptă națională și creștinescă. (Fr.)

Cât ne iubește Dumnezeu

„Că așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede întru dânsul să nu piară ci să aibă viață de veci”. (Din evanghelia din Dumineca dinaintea Înălțării sfintei Cruci, Ioan 3, 13-17).

Ce bine ar fi, dacă ne-am da seama de aceste cuvinte ale învățacelui pe care-l iubea Isus! Eu cred că dacă ne-am da seama de această dragoste cu adevărat nețărnută a lui Dumnezeu, în veci n'am păcătui. Sf. Ignățiu de Loiola spune că

Dumnezeu ne iubește mai mult decât ne iubim noi înșine.

Cea mai mare dragoste pe pământ este dragostea mamei către copiii ei. Isaie prorocul ne asigură însă ca dragostea lui Dumnezeu către noi oamenii este mult mai mare.

Un principe a poruncit să i-se facă o statuie de Inger din marmoră albă. Ingerul ținea în mână stângă un inel de argint atârnat de un fir de mătăasă, iar în mână dreaptă un inel de aur atârnat de diamante. Inelul de argint însemna dragostea oamenilor față de noi, care nu este tare și atârână de un fir subțire de mătăasă, rupându-se ușor. Inelul de aur însemna dragostea lui Dumnezeu față de noi oamenii, care este asemenea diamantului foarte tare și nu se poate nimici.

Marea dragoste a lui Dumnezeu față

de noi oamenii se vede mai ales din faptul că a trimis pe Fiul său unul născut pe pământ, ca să ne mântuiască. Avraam și-a arătat marea sa dragoste față de Dumnezeu prin aceea că a fost gata să-și jertfească pe fiul său Isac. Iară Dumnezeu și-a arătat marea sa dragoste față de noi prin jertfa fiului său. Și acest fiu s'a jertfit de bună voie și cu cea mai mare dragoste, ca să ne poată mântui și împăca cu Tatăl Său, pe care l-am vătămat atât de mult. Dragostea aceasta mare nici nu i-o trage nimenea la îndoială.

Iată cum ni se descrie această dragoste în viața sf. Ieronim, unul dintre cei mai de seamă dascăli ai bisericii, mort la anul 420. Acest sfânt a trăit 25 ani în peștera din Viflaim, în care s'a născut Isus. Intr'o zi sf. Ieronim se rugă astfel: »Dragă Isuse, cum să-ți răsplătesc că te-ai culcat în această peșteră și atâta ai suferit pentru mine?« Isus i-a răspuns: »Laudă pe Dumnezeu cu cuvintele: mărire întru cei de sus lui Dumnezeu«. Sfântul răspunde: »Ași dori să-ți dau și eu ceva, altfel mor de durere«. »Ei, atunci dă-mi păcatele tale, și eu le duc cu mine«. Atunci sf. Ieronim începu să plângă și zise: »Dragă Isuse, ia atunci ceace este al meu, și dă-mi ceace este al tău«.

Dumnezeu iubește mai înainte pe cei cei drepti. »Celorce iubesc pe Dumnezeu, toate li-se lucrează spre bine«, ne asigură sf. apostol Pavel, la Romani 8, 28. La cei ce-l iubesc pe Dumnezeu, Tatăl și Fiul vor veni și sălaş la el vor face, ne asigură sf. evanghelist Ioan (14,23). Iară la sf. evanghelist Mateiu cetim: »Și tot celce-și va lăsa casa, sau pe frați, sau pe surori, sau pe tată, sau pe mamă, sau pe muiere, sau pe prunci, sau țarinile pentru numele meu, însutit va lua, și viața de veci va moșteni« (19,29).

Dar chiar și pe păcătoși îi iubește Dumnezeu, »că soarele său îl răsare peste

cei răi și peste cei buni, și plouă peste cei drepti și peste cei nedrepti«. (Matei 5, 45)

Atunci pentru ce ne trimite suferințe? — veți întreba poate. Sf. Augustin vă răspunde numai decât: »Asemenea este Dumnezeu unui medic, oare numai pentru aceea arde și taie, ca să ne facă sănătoși«. Dumnezeu îi iubește pe păcătoși, fiindcă știe că și în cel mai păcătos om este ceva bun, iară din această puținică bunătate se poate desvolta părere de rău pentru păcate, pocăință și îndreptare.

În anul 70 după Cristos, pe vremea împăratului roman Vespasian, senatul roman și-a pus întrebarea, ce nume să i-se dea celui mai mare dintre zei, lui Zeus sau Iupiter. Un senator a propus să i-se dea numele de zeul bogăției, altul a fost de părerea să fie numit zeul puternicilor, al treilea să i-se dea numirea de zeul înțelepților. Pe urmă unul dintre senatori făcu propunerea următoare: »Dacă Iupiter este zeul bogăției, nu poate fi zeul săracilor; dacă este zeul puternicilor, nu poate fi zeul celor supuși; dacă este zeul înțelepților, nu poate fi zeul celor fără știință și carte«. Apoi le arată senatorilor o icoană a unui bărbat frumos cu fața plină de bunătate. Sub icoană erau scrise cuvintele: »Eu vă iubesc, vă împărtășesc daruri și vă iert, pentru că eu sunt zeul iubirei«. Senatorii se dumeriră însuflețiți și-l numiră pe Iupiter zeul iubirei. Cu cât mai mult merită acest nume Dumnezeu cel adevărat, care este Dumnezeul creștinilor!

Cu tot dreptul zice deci sf. evanghelist Ioan: »Căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede întru dânsul să nu piară, ci să aibă viață de veci«, iară sfânta noastră biserică își încheie atâtea rugăciuni cu cuvintele: »Că bun și iubitor de oameni Dumnezeu ești și fie mărire îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Spiritului Sfânt, acum și pururea și în vecii vecilor Amin«.

Părintele Iuliu

Foia „UNIRII POPORULUI“

Cântarea Crucii

I.

Cruce sfântă părăsită
Lângă margine de drum,
Coperișul tău se strică
Lângă creștinii de-acum.

II.

Cruce sfântă cu putere
Tristă stai în locul tău
Cauți la lume țăr' a cere
Ceva'n ajutorul tău.

III.

Oamenii nu-și mai ridică
Pălăria'n dreptul tău
Să se'nehine și să zică:
„Doamne, feri-ne de rău“.

IV.

Bate vântul, te doboară
Cu icoana lui Cristos,
Nimeni nu mai vine doară
Să te'ndrepte iar frumos.

V.

Dar credința mea îmi spune
Că mult nu va dăinui,

Prin o tainică minune
Crucea tot va birui.

„Sionul Român“, Lugoj Nr. 9-10 din 31 Mai 1939.

Amintiri din război

Oltul și Nistrul

În iarna anului 1914 eram în Polonia rusească.

În ziua de 17 Decembrie părăsiram pozițiile și șanțurile din marginea comunei Stara Brezalcza, apucând în urma Rușilor, cari se retrăgeau mereu, de credeam că nu se vor opri până la Moscova. Doar câte un plumb dela artileria rusă ne mai strica glumele și pofta de vorbă.

Trecurăm prin orașul Przedbordz și ajunserăm în comuna Bulbach. Câteva ghiulele rusești ne făcură să ne împrăștiem și să intrăm respirați în păduricea de brad din marginea comunei. Rușii ne așteptau în pădure, dar se vede că ei aveau ordin ca numai să ne opăcească, adică să ne facă să mergem în urma lor mai încet și cu băgare de seamă, ca să le dăm timp să se retragă cu tot ce au. Se retrăseră deci și de acolo, lăsându-ne nouă pozițiile, și mergând mai înspre răsărit. În pădurice rămaseră mulți răniți și morți, atât din partea noastră, cât și a Rușilor.

Eram în linia cea dinții și tocmai lucram să-mi sap o groapă. Pământul era în-

ghețat, apoi mai erau și rădăcinii de arbori așa că lucrul mergea tare fără spor.

Începea a se insera. Un vânt amestecat cu zăpadă te făcea să simți mai mult asprimea războiului. Picloarele și mâlurile îmi erau aproape înghețate de frig, deși lucram cu zor ca să mă încălzesc; iar obrazul și barba părea că nu mai sunt ale mele de frig. Intunecul din moment în moment devenea mai des. Lucram cu lopata, și mai suflam în mâni, gândindu-mă deodată pretutindenea, și neștiind singur dacă mai am vre-o dorință ori vre-o nădejde. Eram aproape sălbăticit, iar pocnele de pușcă se auzeau aproape în fiecare minut.

Intr'un târziu pocniturile încetară, iar eu încă terminal cu groapa atâta cât să-mi acoper capul, căci știam că dimineața vom pleca mai departe. Numai vântul iernii mai văjzla prin vărfurile brazilor, când la câțiva pași înapoi mea auzii următoarea convorbire:

— De unde ești tu?

— Din Basarabia, dela Soroca. Încă din primăvară mă chemară la slujbă în Odesa, și de atunci tot pe-aici sunt. Dar tu încă ești moldovean?

— Eu sunt Român dela Brașov. Și tu unde e Brașovul?...

O granată zbârnâi sălbatec atât de aproape, încât mie mi se păru că a trecut tocmai pe lângă urechile mele, și se spara tocmai în locul de unde auzisem conversația. Un văjzlit surd, niște gemete, apoi nimic; doar

CUM STA LUMEA SI TARA

Inceputul războiului — Cum a început războiul — Cări țări sunt prime în luptă

Războiul

Am trăit acum de multă vreme cu teama războiului în suflet. S'au făcut din toate părțile încercări de împăcare, însă nu s'a mai putut face pace. Germanii au vrut cu orice preț războiul și n'au mai ascultat propunerile de pace ale Angliei, Italiei și Franței.

Joi noapte, spre vineri 1 Septembrie, pe frontul polonez au și început luptele. Aeroplanele germane au aruncat cu bombe asupra orașului Puck de pe malul mării, împrejurimile orașului Gdynia. Au mai aruncat bombe asupra orașelor Z. kow, Gdynia și Biala Podlaska. Aici Germanii au vrut să atace cu bombe fabrica de avioane din acest oraș.

Vineri 1 Septembrie

Luptele au fost mai mari Vineri în 1 Septembrie. Încă de Vineri dimineața, dela 6 dimineața, tunurile germane au început să tragă asupra orașelor poloneze: Cracovia, Katowice, Włocławek, Gdynia și Biala Podlaska. În aceeași vreme infanteria germană a început să atace Polonia, dinspre Prusia Orientală și Silezia germană. Aeroplanele au continuat deasemenea să atace și să arunce bombe asupra orașelor poloneze. Vineri dimineața, șase avioane au zburat pe deasupra orașelor Jedlicze, Madzowka și Iwonicz din ținutul Kono. Ceva mai târziu au mai trecut încă 4 avioane. Aeroplanele germane au aruncat asupra acestor orașe bombe pline cu gaze otrăvitoare.

Tunurile poloneze au reușit să doboare mai multe avioane germane. Pe urma acestor

avioane își continua sălbatecul său cântec din vărfurile brazilor.

Nu plecaram de acolo dimineața — după cum credeam eu — ci am mai rămas două zile, îngropându-ne în pământ de-a binelea. După două zile am plecat însă mai departe spre răsărit în urma Rușilor cari se retrăseseră mereu.

La marginea pădurii era un cimitir înalt și proaspăt. O mulțime de morminte cu cruce, pe fiecare cruce câte un chip de soldat. Pe crucea unui mormânt mai mărișor, se vedea două chipuri, unul austro-ungar și altul rusesc, iar pe crucea de brad verde, cioplită cu grabă și fără de nici o artă, era scris cu creon chimic:

— Aici odihnesc Inf. I. Zdrăvilă din Zerkow, I. R. 31, 4 F. Komp; și Inf. Ivan Vasilevici, Reg. 68 rusesc.

Îmi spuse un soldat care îl îngropase că plozia granatei îi zdrobise atât de tare, în membrele și bucățiile din trupurile lor se scutecă de nu-i mai putură alege. Au fost îngropați împreună. După descrierea locului unde au fost aflați morții, îmi adusei aminte, că au fost acela a căror conversație o ascultasem cu două nopți înainte. Mă depărtai de acel loc șoptind plin de jale și de amar:

— Fie-vă țărâna ușoară!

Vasodz (Polonia rusească) 4 Ian. 1915.

N. Lupu

atacuri au rămas și morți și răniți. În orașul Plock au fost 4 morți și 6 răniți.

Peste orașul Warka avioanele germane au aruncat 55 de bombe. Aviatorii germani au coborât așa de jos, încât au atăcat lumea din piața orașului cu mitralierele. Un om a fost omorât, alții sunt greu răniți.

În după amiaza acestei zile mai multe avioane au aruncat bombe asupra orașului Grodzisk Mazowiecki. Au fost lovite trei case. Numărul celor răniți nu se știe. Aceleași avioane au atăcat cu bombe pe niște țărani din ținutul Izdebnia.

Orașul polonez Pida a fost atăcat cu bombe de 12 avioane germane. În ținutul Pomeraniei avioanele germane au atăcat mai multe sate.

Tot în ziua de vineri 1 Septembrie avioanele germane au sburat și pe deasupra orașului Varșovia, capitala Poloniei, aruncând și aici bombe. Au fost omorâți 12 oameni și alții răniți.

Se spune că și polonezii au bombardat orașul german Beuthen.

În seara primei zile de război luptele pe graniță au continuat în toate părțile. Pagube și stricăciuni mai mari au făcut asupra orașelor și satelor atacurile cu bombe și gaze.

După socotelile făcute de polonezi, în ziua de vineri, Germanii au dat 94 de atacuri din avioane asupra satelor și orașelor.

Au fost atăcate și orașele mai mici, ba chiar și satele. Prin multe locuri avioanele germane au atăcat cu mitralierele oameni cari lucrau la câmp ori treceau pe drumuri.

Au fost omorâți în această zi 130 de oameni, cei mai mulți femei și copii.

Se spune că în orașul Wielun Germanii au aruncat cu bombe și asupra spitalului.

Sâmbătă 2 Septembrie

Atacurile cu bombe au continuat și Sâmbătă, 2 Septembrie. Pe la cinașurile 5 avioanele germane au bombardat orașele: Puck, Radom, Modlin, Pultusk, Kobrya, Varșovia și Cracovia.

Au fost mulți morți printre femei și copii, mai ales la Cracovia.

Tunurile poloneze au doborât trei avioane poloneze lângă Cracovia și patru lângă Gdynia.

În tot cursul zilei de Sâmbătă luptele au continuat pe toate fronturile Poloniei. Trupele germane au înaintat pretutindenea.

În multe părți au fost bombardate liniile ferate. Fabrica de muniții Skarzyka a fost nimicită. Capitala țării Varșovia a fost bombardată într-o singură zi de 9 ori.

După veștile cari vin din Polonia, în primele zile de război, trupele poloneze au nimicit 100 care de asalt germane și un tren militar apărât în contra gloanțelor. Au fost doborâte apoi 34 avioane germane.

Numărul prizonierilor germani pe cari i-au făcut polonezii trece de 600

În ziua de Sâmbătă 2 Septembrie trupele de cavalerie poloneze au trecut la atac, reușind să plece pe Germanii.

Duminică 3 Septembrie

Duminică dimineața aviația poloneză a atacat mai multe unități militare germane mo-

torizate. Germanii au suferit pierderi mari. Polonezii au pierdut patru avioane.

Avioanele germane au aruncat asupra orașelor balonaje cu Iperită (o materie foarte otrăvitoare).

Pentru a opri înaintarea trupelor germane, polonezii au revărsat râul Vistula și au aruncat în aer două poduri mari de peste acest râu.

Lupte mari s'au dat pe fronturile din Silezia, Prusia Orientală și mai ales în regiunea Czeszochowa.

Ultimele încercări de pace

S'au făcut din toate părțile stăruitoare încercări de pace. Anglia și Franța au luptat din toate puterile pentru a mântui pacea. Alături de ele a fost și Mussolini care n'a încetat nici el a lucra pentru pace.

Dela Londra la Berlin, în zilele din urmă s'au schimbat în continuu scrisori de pace.

Dintr'odată însă toate nădejdiile au pierit și'n locul miniștrilor, au început a vorbi tunurile. Polonia n'a mai primit propunerile de pace ale Germaniei. Erau și prea umiltoare aceste propuneri. Între altele Germania cerea realipirea orașului Danzig la trupul Germaniei mari.

Mal cerea apoi ca în ținutul care se afla între Germania și Prusia Orientală, să se facă votare pentru a hotărî locuitorii de acolo a cui să fie. Cereă însă Germania, ca Polonia să-și trimită ministrul la Berlin ca acolo să se iscălească aceste condiții de pace.

Polonia nu s'a învovt însă la aceasta și a făcut mobilizare generală.

Germania a început atunci să atace Polonia și vineri dimineața războiul începuse.

Alipirea Danzigului la Germania

Vineri 1 Septembrie orașul Danzig a fost alipit la Germania. Șeful acestui oraș a trimis o scrisoare lui Hitler, prin care îi arată dorința locuitorilor de a se alipi la Germania. Di Hitler i-a răspuns că primește această alipire și a luat orașul sub apărarea germană.

Ce va face Italia

Un mare semn de întrebare este pentru mulți Italia. Nu se știe ce va face această țară. Di. Mussolini a făcut împreună cu Anglia și Franța numeroase încercări de împăcare.

Se pare totuși că Italia nu va intra delă început în război. Di Hitler a trimis o scrisoare d-lui Mussolini, în care-l spune că este hotărât să lupte singur cu Polonia.

A fost scufundat un vapor englez

În partea de miazănoapte a Angliei, în apropiere de insulele Hebride a fost scufundat vaporul englez „Athenia”. Vasul englez avea pe el 1400 de călători, cari în mare parte erau refugiați americani ce se reînforceau în America.

Toți călătorii au scăpat cu viață afară de acela cari au fost omorâți de bombele cu cari a fost scufundat vaporul.

Australia și Canada intră în război alături de Anglia.

Anglia s'a hotărât să intre în război împotriva Germaniei. Alături de ea intră multe din coloniile ei, între cele dintâi cari au spus vor lupta alături de Anglia, sunt Canada și Australia. Guvernele acestor două țări au luat toate măsurile de război. Canada a și mobilizat.

Anglia și Franța au intrat în război

Odată început războiul în Polonia, Franța și Anglia au mobilizat și ele.

Aceste două țări au mai atăcut încă o al-

timă încercare de pace. Au trimis o provocare Germaniei, cerându-i să se retragă din Polonia și apoi să țină un stat de pace la care să la parte Germania, Italia, Anglia, Franța și Polonia.

Di Hitler n'a primit însă și de atunci Anglia și Franța au intrat în război cu Germania.

Biserica unită în slujba neamului

Încercări de unire cu Roma

Episcopul Vasile Moga fusese întărit episcop în scaunul Sibiului, la anul 1810.

El era un om blând și bun, dar n'avea destul curaj, iar preoții lui nu-l prea iubeau, din pricina că își cam sprijinea rudeniile.

El dorea să facă lucruri mari și frumoase, însă n'avea cu cine, căci preoții lui erau fără învățătură. Abia el înființă cursul de șase luni pentru pregătirea preoților și unul de șase săptămâni pentru pregătirea învățătorilor. Ne putem închipui, câte cunoștințe își vor fi putut câștiga acela în șase luni, față de preoții Blajului, cari învățau zece ani până să se facă preoți.

Preoții neamului, înainte de Vasile Moga, șineau pe lângă sine pe câte un bălat, fie acela nepot, ori chiar fiu. Îl învățau să citească în Mollivelnic, apoi îl trimiteau la un episcop sârb să-l hirotonească. Episcopul îl hirotonea dacă acela îl dădea o vacă cu lapte, sau o sumă de bani ca să-și poată câștiga una.

Văzând episcopul Moga lipsurile în cari se abătea biserica și clerul său și neputința de a înainta în vre-un fel oarecare; de altă parte văzând cultura înfloritoare la care ajunsese clerul unit, care avea o mulțime de oameni învățați, iar prin sate câteva sute de școli primare în felul celor din Apus, se hotărî cu protopopii și preoții mai de frunte pentru unire cu biserica Romei. Scrise guvernatorului Gheorghe Banffy din Cluj, dar acela deși era catolic, îl desmântă, arătându-i stăruirile grele prin care trecea împărăția austriacă, căci Rusia pregătea o alianță cu Franța împotriva Austriei, și zicea că unirea religioasă a Românilor ardeleni ar întări și mai mult ura Rusiei împotriva Austriei. Despre lucrul acesta este în biblioteca centrală din Blaj o scrisoare dela mitropolitul Alexandru Sterca Șulaj, care a și fost publicată în ziarul „Unirea” la 10 Martie 1928, și în care ni se spune că episcopul Moga și-a dus gândul unirii cu Roma, cu sine în mormânt.

La anul 1834 episcopul Moga, împreună cu episcopul Ioan Lemeni dela Blaj, înaintă o cerere către curtea din Viena, ca Românilor din ținuturile săsești să li se dea drepturile cari li se cad și cari le-au fost răpite pe nedrept în decursul veacurilor. De asemenea cereau ca copiii Românilor să fie primiți ca învățeci prin atelierele săsești, ca să învețe meserii.

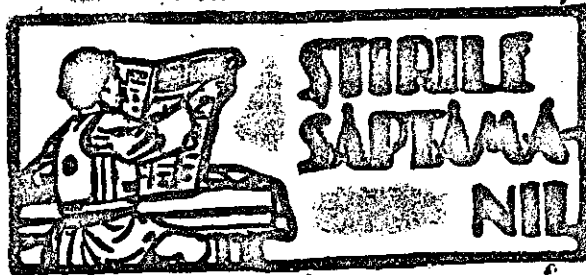
O altă asemenea cerere înaintară cei doi vlădici români și la anul 1842, dar amândouă au rămas fără de nici un rezultat.

Episcopul Moga ar fi vrut să-și unească întreg clerul și poporul cu biserica Romei, dar nu numai Sârbi li se puneau împotrivă, ci chiar catolicii unguri, în frunte cu catolicul guvernator Gheorghe Banffy, căci de acum ei nu mai doreau unirea Românilor, înțelegând că prin unirea cu biserica Romei, Românii nu numai că nu și-au pierdut naționalitatea încându-se în marea ungurească, dar din potrivă, și-au aliat obârșia, și-au desgropt istoria și le-a crescut mândria națională, deșteptându-le în suflete dorul de libertate națională și politică, pe care li nutreau de pe timp

pul episcopului Inochentie, adevă de mai bine de o sută de ani.

Episcopul Moga muri la anul 1845, pe când printre elevii Blajului se puteau auzi șoapte de libertate, culesse din versurile clericului Andrei Mureșanu, din însemnările clericului Gheorghe Barișiu, și din prelegerile profesorilor Timotei Cipariu și Simion Bărnașiu.

N Lupu

Acum când a venit toamna și plugarii au mai mulți bani la casă, rugăm pe toți cititorii să ne plătească abonamentul la gazeta. Noi facem toate eforturile ca să dăm o gazeta plăcută și folositoare. E de datoria tuturor acelor cari o cetesc să o plătească și să îndemne și pe alții să o aboneze.

Către cititori. Din cauza concentrărilor militare gazeta apare acum numai în patru pagini. Rugăm pe cititori să ne scuze pentru aceasta. Vom cânta, pe cât vom putea, ca pe viitor să apărăm iarăși în 8 pagini.

Deprinderi sufletești pentru preoți. Anul acesta exercițiile pentru preoții din dieceza Lugojului s'au ținut în internatul de băieți din Lugoj în zilele de 21—25 August, predicate cu multă pricepere de Cuv. Sa Cornel Chirca, călugăr român unit dela Totești. Au luat parte P. S. S. Ioan, II. Sa Dr. Nic. Brânzeu, prepozit; II. Sa Dr. Ioan Marianescu, vicar general; Reverendissimi Canonici și 72 de protopopi și preoți.

Încelearea exercițiilor s'a făcut Vineri dimineața în Catedrală. P. S. Sa Ioan a slujit sf. Liturghie, încununat de 16 preoți, apoi s'a cântat Doxologia și Cuv. Sa Chirca a ținut ultima predică. Tot în același zi a avut loc și ședința consistorială, în cadrele căreia P. S. Sa Ioan a mulțumit păr. Chirca pentru ținerea exercițiilor, dând apoi prețioase sfaturi preoților pentru sprijinirea și îndrumarea celor cari ar dori să îmbrățișeze sf. Preoție. *Coresp.*

Nenorocire. Copilul Ioan Hanc din comuna Subpădure, județul Târnava Mică, se juca împreună cu alți copii în jurul unei fântâni. În jocul lor copiii au început să ridice și să coboare cumpăna fântânii. Fiind prea mult mișcate, greutatea de pe cumpână au căzut în capul copilului Ioan Hanc, omorându-l pe loc.

Publicațiune

Subsecretariatul de Stat al Poliției, aduce la cunoștința publicului că este cu desăvârșire oprită orice manifestațiune sub orice formă, în sălile de cinematografe, la apariția pe ecran a diferitelor personalități din viața publică internațională.

SANCTIUNI:

Încetarea imediată a spectacolului în care scopul directorii cinematografelelor au primit ordinele Poliției,

PROCEDEU:

Când se produc asemenea manifestațiuni operatorul oprește filmul din Oficiu, se aprind luminile, Poliția invită publicul să părăsească sala, iar în caz de neexecutare, se va proceda la arestări.

Asemenea manifestațiuni s'unt oprite în orice local public.

Tipografia Seminarului Teologic gv.-est. Blaj

O soție îndărătnică. Dealtfel cam așa sunt multe femei, îndărătnice și încăpăținate. Le place ca în toate, să aibă ele cuvântul cel din urmă. Se spune însă că americanele le întrec pe toate. De curând o tânără americană s'a certat cu soțul ei, în vreme ce făceau o plimbare cu automobilul. Soțul s'a supărat așa de tare încât a lăsat-o în drum și s'a dus la mama lui. Femeia nu s'a speriat trebuie de aceasta și nici n'a căutat măcar să-l împăce. I-a trimis numai vorba că ea nu se va coborî din automobil până ce el nu se va întoarce să-i ceară iertare. I-a vestit totodată că va dormi și va mânca în automobil.

Niște copii aprind în jocul lor mai multe case. În zilele trecute a fost un foc mare în comuna Boghicea din județul Roman. Copiii locuitorului Ferent Băconanu din această comună, jucându-se în jurul casei au aprins o grămadă de câneapă. Fiind în ziua aceea un vânt puternic, focul a fost dus pe acoperișul casei, care s'a aprins în câteva clipe. De aici flăcările au trecut și la casele vecinilor. Numai cu mare greutate s'au putut împiedeca focul să nu se întindă în întreg satul. Pagubele sunt foarte mari.

O mare nenorocire în Belgia. În zilele trecute s'a întâmplat o mare nenorocire în Belgia. Trăznetul a căzut peste un pod din apropierea orașului Liege. Din cauza turburărilor mari din Europa, în jurul podului armata belgiană așezase dinamită și bombe, cari acum au explodat aruncând podul în aer. În momentul trăznetului, pe pod intra un tren și o locomotivă. Au fost zdrobite câteva vagoane. Sunt șapte morți și numeroși răniți.

Unul care stăpânește fiarele sălbatice cu privirea

— Puterea minunată a unui tânăr —

În Franța, la Paris, trăiește un om minunat. Se numește Iosif Trubka și de meserie este păzitor de circ. Omul acesta are un dar minunat. Stăpânește fiarele cu privirea ochilor săi. Se uită numai odată la ele și toate sălbătăciunile codrului i-se separam ca niște mite-lușe blânde.

Iosif Trubka este tânăr, are numai 29 de ani. De când era copil mic s'a obișnuit să stăpânească toate animalele din jurul casei, câinele, pisica, calul, boala și oile. Azi Iosif Trubka a ajuns să stăpânească animalele cele mai sălbatice din lume. În circul dela Paris unde este păzitor sunt lei, tigri, leopardi, lupi și alte sălbătăciuni. Toate ascultă de privirea lui Iosif Trubka și nu-l fac nimica.

Chiar și în casă la el tânărul păzitor are un leopard, care este cea mai rea sălbătăciune din lume, și un lup sălbatic de Siberia. Lei Iosif Trubka acestea însă nu-l fac nici un rău.

Catedră vacantă

La Liceul teoretic român-unit de fete din Blaj, pe ziua de 1 Octombrie 1939, e vacantă catedra Nr. 9 de Geografie.

Candidatele, care doresc să ocupe această catedră ca suplinitoare, își vor înainta cererile, însoțite de acte justificative (calificație, numiri anterioare, calificare de serviciu, extras de naștere și botez), până cel mai târziu în ziua de 20 Septembrie 1939, Consistoriului Arhiepiscopesc din Blaj.

Blaj, din ședința consistorială ținută în 26 August 1939.

Alexandru Nicolescu
Arhiepiscop și Mitropolit de
Alba-Iulia și Făgăraș